

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1022/2014
29.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Слађане Накић-Момировић, чланова већа, у парници тужиоца Д.Р. из З., чији је пуномоћник М.Ж., адвокат из З., против туженог предузећа В.-Ф. АД Б.-З., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3507/13 од 06.11.2013. године, у седници одржаној 29.12.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3507/13 од 06.11.2013. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3330/10 од 30.10.2012. године, исправљеном решењем истог суда од 21.03.2013. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је поништена као незаконита одлука правног претходника туженог бр. 38 од 17.12.1993. године о разрешењу тужиоца дужности директора правног претходника туженог пре истека мандата са даном 17.12.1993. године, као и одлука правног претходника туженог бр. 39 од 04.03.1994. године о престанку радног односа тужиоца као нераспоређеног радника. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 394.350,00 динара, са законском затезном каматом почев од 30.10.2012. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3507/13 од 06.11.2013. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена је првостепена пресуда, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова жалбеног поступка исплати 10.500,00 динара, а одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 399. ЗПП („Службени гласник РС“, број 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је коначном одлуком радничког савета туженог од 18.11.1993. године, на седници радничког савета од 17.11.1993. године, именован за директора предузећа за мандатни период од 4 године почев од 21.11.1993. године. Одлуком збора радних људи од 17.12.1993. године покренут је поступак разрешења тужиоца, а одлуком радничког савета туженог од 17.12.1993. године тужилац је разрешен дужности директора пре истека мандата за који је изабран због основане сумње да је учинио низ повреда радних дужности, прекорачио овлашћења директора и донео низ пословних одлука на штету предузећа и својим радом довео предузеће у тешку финансијску ситуацију; да је први пут од оснивања предузећа по шестомесечном обрачуну исказан губитак, да радницима у 1993. години више месеци није исплаћивао ни најнижу цену рада, а да је себи и појединим руководиоцима сектора исплаћивао стимулацију која је достигала и 45% од стартне основе, да је злоупотребио положај и прекорачио сва овлашћења на штету предузећа; да је према групи радника која је указивала на његов незаконити рад применио репресивне мере и донео решења о суспензији; да је уговорима о компензацији нанео штету предузећу штетним одредбама у уговору, да је део новца из компензационих уговора противправним радњама присвојио; да је по истеку уговора о закупу пословних просторија власништво предузећа Ф. са О. из П. пословни простор издат приватном предузећу М.п. по уговору од 18.05.1993. године са ретроактивном применом од 01.01.1993. године, чиме је у условима галопирајуће инфлације нанео штету предузећу; да је злоупотребио свој положај и овлашћења у више наврата јер је примио Ж.Р. 1993. године на одређено време ради замене одсутних радника, да је последње решење на одређено време у трајању од 90 дана почев од 20.09.1993. године било фиктивно, јер ова радница није седела у канцеларији обрачуна личних доходака, већ је обављала приватне послове за директора и чланове његове породице; да је кадровску политику водио са руководиоцем сектора ПТО преноса новца и драгоцености супротно позитивним прописима и општим актима, јер је примао раднике на одређено време без претходне провере да ли испуњавају услове за ношење ватреног оружја и без лекарског уверења, а решења на одређено време је издавао у више наврата за поједине раднике и поред тога што је постојала потреба за заснивањем сталног радног односа. Истом одлуком захтевано је да се покрене дисциплински поступак против тужиоца за утврђивање његове одговорности.

Након разрешења са радног места директора предузећа почев од 23.12.1993. године, тужилац је био нераспоређен радник због основане сумње да је учинио теже повреде радне дужности из члана 74. став I тачка 1, 2, 3, 4, 7, 14, 16. и 28. Правилника о радним односима, која одлука је потврђена одлуком радничког савета од 28.01.1994. године. Решењем од 27.01.1994. године тужилац је привремено удаљен из предузећа са даном 09.02.1994. године до коначне одлуке о утврђивању његове одговорности. Одлуком радничког савета туженог од 04.03.1994. године тужилац је оглашен кривим и изречена му је дисциплинска мера престанка радног односа због повреде радних дужности које су идентичне повредама радних дужности због којих је тужилац разрешен дужности директора предузећа туженог.

Решењем Министарства за рад, борачка и социјална питања - Инспектората за рад, Одсек за радне односе од 15.06.1994. године одложено је изршење коначне одлуке радничког савета туженог од 04.03.1994. године којом је тужиоцу изречена дисциплинска мера престанка радног односа. Тужилац је решењем од 14.10.1994. године привремено распоређен на радно место референта за план и анализе. Против овог решења тужилац није уложио приговор нити тражио судску заштиту пред надлежним судом.

Такође је утврђено да у периоду од 01.01.1992. године до контроле код туженог од стране Службе за платни промет финансијског надзора од 18.12.1992. године нису утврђене неправилности у раду туженог, да тужени није имао рачунски систем и средства да набави сопствени рачунар, због чега је фирма И. т. у 1993. години - професионална књиговодствена агенција одговорна по Закону о рачуноводству за правилно књижење пословних промена, водила комплетне финансије туженог, финансијско књиговодство и остале аналитике, да у свим финансијским трансакцијама није било прекораченог рока у погледу периодичних обрачуна, те да је та фирма учествовала у сарадњи са тужиоцем и пуномоћником тужиоца у формирању финансијских одлука и њиховом разматрању пред органима управе.

Из налаза и мишљења судског вештака утврђено је да код туженог није било никаквих неправилности и незаконитости у финансијском пословању, да је тужени у периоду од 1992. године до краја 1993. године изузетно добро пословао и поред тешке монетарне ситуације у земљи због високе стопе инфлација. Тужено предузеће је у 1993. години било константно ликвидно, исплаћивало недељено све зараде и све текуће обрачуне и сачувало је основни капитал. Утврђено је да тужилац није проузроковао губитак по шестомесечном обрачуну у периоду од 01.01.1993. године до 30.06.1993. године, иако је предузеће туженог исказало обрачунски губитак који није био коначан за пословну годину јер је то био тренутни однос прихода и расхода на дан 30.06.1993. године, дакле, не као последица поремећаја у пословању, већ је овај обрачунски губитак исказао због прописаног система обрачуна у условима хиперинфлације с обзиром да је исти био без значаја за даље пословање предузећа.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право.

Одредбом члана 58. став 3. и 4. Закона о предузећима важећег у време доношења спорне одлуке о разрешењу тужиоца дужности директора („Службени лист СРЈ“, бр. 77/88) било је прописано да директор, односно пословодни орган друштвеног предузећа може бити разрешен пре истека времена за које је именован: 1) на сопствени захтев, 2) ако је због спровођења одлуке или акта који је предложио дошло до повреде права радника и друштвене својине као и ако је његовом кривицом нанесена штета друштвеној заједници и 3) у другим случајевима предвиђеним законом или статутом друштвеног предузећа. Изузетно од одредбе става 1. овог члана директор, односно пословодни орган сложеног предузећа или другог облика удруживања, могао је бити разрешен и пре истека времена за који је именован, ако извештај о резултатима пословања по годишњем обрачуну не прихвати раднички савет положеног предузећа или по положају и функцији одговарајући орган управљања другог облика удруживања.

Сходно цитираној одредби, а имајући у виду разлоге садржане у наведеној одлуци радничког савета од 17.12.1993. године о разрешењу тужиоца функције директора пре истека мандата, правилан је закључак нижестепених суда да у конкретном случају нису постојали законом предвиђени услови за његово разрешење са ове дужности пре истека мандата. Наиме, из садржаја одлуке радничког савета од 17.12.1993. године не произилази да разлози представљају законски основ за разрешење тужиоца дужности директора. Њему је стављено на терет да се ради о губитку по шестомесечном обрачуну, а на основу изведених доказа током поступка утврђено је да код туженог није било никаквих незаконитости у финансијском пословању и да је тужени у периоду од 1992. године до краја 1993. године изузетно добро пословао (и поред тога што се за период од шест месеци 1993. године исказао обрачунски губитак), а стварног губитка није било, јер би се то одразило на текуће пословање туженог. Такође не стоје ни разлози да није извршено регистравање у пословању са страним новцем, после одлуке од појединих корисника наплаћене у ДЕМ и да их је он неовлашћено држао у каси предузећа, јер је суд утврдио да се ради о новчаном износу од 200 ДЕМ које је предузеће набавило наплатом услуга за пружене услуге обезбеђење предузећа К. са којим је имало уговор и у време када су девизе донете у предузеће тужилац је био на годишњем одмору, те су депоноване у каси код благајника, а након тога на основу постигнутог договора између тужиоца, одговорног правника и благајника, коришћене за куповину горива за потребе туженог, те да таквом одлуком није нанета штета туженом нити економска нити финансијска.

Из наведеног произилази да је правилно поништена као незаконита одлука туженог од 04.03.1994. године, којом му је као нераспоређеном раднику изречена дисциплинска мера престанка радног односа због учињених тежих повреда радне дужности предвиђених чланом 74. став I. тачка 2, 3, 4, 7, 14, 16. и 28. Правилника о

радним односима туженог, с обзиром да је утврђено да тужилац није извршио повреде радних дужности наведених у том решењу.

Већим делом својих навода у ревизији тужени указује посредно или непосредно на оцену доказа или на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање. Како ови разлози ревизије нису дозвољени у смислу члана 398. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд их није посебно ни појединачно разматрао ни ценио, јер нису могли утицати на другачије решење овог спора. Нижестепени судови, посебно другостепени у оцени жалбених навода туженог после спроведене расправе, утврдили су чињенице одлучујуће за правилно пресуђење, везане за све појединачне радње и поступање тужиоца које су му је стављене на терет у испитивању разлога за његово разрешење дужности директора, односно за престанак радног односа због повреде радне дужности и обавезе према дисциплинским актима туженог, па су за своје утврђење су дали детаљне, логичне и потпуне разлоге које прихвата и Врховни касациони суд.

На основу члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Љубица Милутиновић, с.р.**